

carnalibus tonuerit cadent. Remedium est: ut ante stipula hordeacea areæ stringantur. Cerasos præcess facit cogitq; maturescere calx admota radicibus. Et hæc ante omnia poma interueli melius est ut quæ relieta sunt grandescant.

De diuersis medicamentis arborum contra uenenata animalia: & contra formicas: & contra noxia animalia.

Cap. xxviii.

Quædam poena emeridans aut morsu excitantur ut palmæ & lentisci. Salis. n. aquis aluntur. Salis uim & cinis sed leniore habet. Ideo fics aspergunt iutaq; ne hiant uermiosæ: ne tædices putrefcant. Quin & uitiū radicibus aquâ salam iubent affundi si sint lachrymosæ. Si uero fructus eæ decidat: cineré aceto aspergi: ipsa q; illini: aut sandaraca si putrefcat uua. Si uero fetiles nō sunt: aceto acri subacto cinere ligari atq; oblini. Quod si fructu nō matuēt prius inare rescentē præcisare ad radices plagā fibrasq; aceto acri & ruina uetus madefacere: atq; eo luto obruere: si pæpe fodere. Olea si pæpe promiseret fructus: nudatas radices hyberno frigori opponunt: eæq; castigatio ne proficiunt. Oia hæc annua cæli ratione constant. Et aliquando seruit poscunt aliquando celerius. Nec non ignis aliquid prodest: ut arundini. Ambusta namq; densior mitiorq; surgit. Cato & medicamenta quæda componit: mensuræ quoq; distinctione: ad maiore arbore radices amphoræ: ad minorem urinam amurcæ & aquæ portione æquâ: blaueatis prius radicibus paulatim affundi iubens. In olea hoc amplius stramentis antea circupositis. item fico. Huius præcipue uetei terrâ ad aggerari radicibus. ita futurum ut non decidant grossi: maioraq; secunditas nec scabra proueniat. Simili mō ne cœuoluolus fiat in urinæ amurcæ congios duos decoctos in crassitudinē melis: rufusq; cū bituminis tercia parte & in sul phuris quarta sub diuo usq; quo exardescat sub tecto hoc uites circa capita sub brachiis ungi. ita nō fo xe conuoluolū. Quidam cōtentí sunt fumo huius mixturæ suffire vineas tecudo flatu cōtinuo triduo pleriq; nō minus auxilii & alimenti arbitrantur in urina q; Cato in amurca addita mō aquæ pati portio neiquoniā per se noceat. alii uoluocē appellant animal prætodens pubescent uvas. Q uod ne accidat falces cum līn exacutæ fibrina pelle detergunt. atq; ita putat. aut sanguine ursino liniri uolunt post puationem easdem. Sunt arbore pester & formicæ. Has abigunt rubrica ac pice liquida perunctis caudicibus. Necnon & pisce suspenso iuxta in unū locum congregant. aut lupino trito cū oleo radices linunt. Multi & talpas a murca necant. Contraq; erucas & mala ne putrefcant: lacertæ viridis pelle tangit: cæmina iubent. Priuatim autem contra erucas ambiri arbores singulas a muliere incitati mensis nudis pedibus recincta. item ne q; uod animal pastu malefico deterpat frôdem simo boum diluto aspergi foliæ quotiens hymber interueniat: quoniā ita abluatur virus medicaminis mira quædam excogitante solertia humana. Q uippe cum auerti carmine grandines credavit pleriq; cū vits uerba inscrere non equidem ferio ausim quaque a Catone prodita. Contra luxata membra inungenda barundinum fissuræ. Idem arbores religolas lucosq; succidi permisit sacrificio prius facto: cuius rei rationem notionemq; eodem uolumine tradit.

CAII PLINII SECUNDI NATVRALIS HISTORIAE. LIBER XVIII.
PROOEMIVM.

Quod Antiquis Maximum Studium Agriculturae fuit: & de hortorum singulari diligentia.

Cap. i.

Kuitur natura frugū hortoruq; ac florū. Quæq; alia præter arbores aut frutices benigna tellure pueniunt: uel per se in hæc immensa contemplatione si quis astimet uarietatem: numeri: flores: odoresq; colores & succos ac uires eæ: quas salutis aut uoluptatis hoium gratia gignit. Qua in parte primum omnium patrocinari terræ: & adesse cunctorū parenti iuuat. Quāq; inter initia operis defensæ. Quoniā tamen ipsa materia intus accedit ad reputationē eiusdē parentis & noxia. Nostris ea criminibus urgemos culpāq; nostrā illis imputamus. Genuit uenena: sed quis inuenit illa præter hominem? cauere ac refugere alitibus ferisq; fatis est. Atq; cum in arbores exauant liuentq; cornua elephati: & duro lasso rhinocerotes: & utroq; apri dentium siccias: sicutq; ad nondum se præparare animalia. Q uod tamen eorumæ sua excepto homine uenenis tingit? Nos & sagittas unguimus & ferro ipsi nocentius aliquid damus. Nos & flumina inficimus & rerum naturæ eleminta. Ipsum quoq; quo uiuitur aerem in perniciem uertimus. Neq; est ut putemus ignorari ea ab animalibus: quæ quidem quæ præpararent contra serpentium dimicationem: quæ post pœlum ad mendum excogitarent indicauimus. Nec ab ullo præter hoiem ueneno pugnatur alieno. Fateamur ergo culpa ne iis quidē quæ nascunt contenti. Etenim qñ plura eæ genera humana manu sunt. Quidē non & hoies quidam ad uenena nascuntur. Atra hominū ceu serpentū lingua vibrat: tabesq; animi cōtrectata adurit culpantium omnia. Ac diræ alitum modo tenebris quoq; & ipsaq; noctium quieti inuidentium gemitu: quæ sola vox eog; est: ut inauspicatarum animantium uice obuii quoq; uentent age-